

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 3 päivänä helmikuuta 2015

65/2015

Puolustusministeriön asetus

sotilasajoneuvojen katsastustoiminnasta ja liikennekelpoisuuden valvonnasta puolustusvoimissa

Annettu Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2015

Puolustusministeriön päätöksen mukaisesti säädetään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 2 §:n, ajoneuvolain (1090/2002) 1 §:n 5 momentin ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 7 c §:n 2 momentin nojalla, sellaisina kuin niistä ovat ajoneuvolain 1 §:n 5 momentti laissa 1042/2014 ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 7 c §:n 2 momentti laissa 1095/2014:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Puolustusvoimien suorittamassa määräaikaikatsastuksessa noudatetaan liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annettua valtioneuvoston asetusta (1245/2002), jäljempänä *valvontaasetus*, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä.

2 §

Viranomaiset ja päätösvalta

Pääsikunta johtaa ja valvoo sotilasajoneuvojen katsastustoimintaa ja liikennekelpoisuuden valvontaa puolustusvoimissa.

Pääsikunnan apuna valvonnassa toimivat ajoneuvotarkastajat.

Pääsikunta päättää ne joukko-osastot, joissa saadaan suorittaa sotilasajoneuvojen katsastuksia ja vuositarkastuksia.

2 luku

Ajoneuvotarkastaja ja vuositarkastuksien suorittaja

3 §

Tarkastusoikeudet

Ajoneuvotarkastusoikeus myönnetään katsastusten suorittamiseen yhteen tai useampaan katsastuslajin seuraavasti:

- 1) määräaikaikatsastus;
- 2) rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastus;
- 3) raskaiden ajoneuvojen jarrujen laaja tarkastus;
- 4) tela-alustaisen panssariajoneuvon määräaikaikatsastus;
- 5) puolustusvoimien vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon hyväksyntä (*puolustusvoimien VAK-hyväksyntä*) ja vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon katsastus (*puolustusvoimien VAK-katsastus*).

Ajoneuvotarkastusoikeus käsittää aina vähintään yhden 1 momentin 1, 2 tai 4 kohdassa tarkoitetuista katsastuslajeista.

Vuositarkastuksien suorittajalle myönnetään 24 §:ssä tarkoitettua vuositarkastusta varten vuositarkastusoikeus.

4 §

Pätevyysvaatimukset

Ajoneuvotarkastusoikeuden myöntämisen edellytyksenä on katsastustoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu peruskoulutus sekä tämän asetuksen mukainen tarkastajakoulutukseen sisältyvä katsastuslajia vastaavan jakson suorittaminen.

Vuositarkastusoikeuden myöntämisen edellytyksenä on kuljetus- tai panssarialan opistoupseerin tutkinto tai aliupseerin tarkastustoimintaan soveltuvan alan yleistason opinnot tai tarkastustoimintaan soveltuva asentajakoulutus sekä tämän asetuksen mukaisen vuositarkastusjakson suorittaminen.

Edellä 1 momentissa säädettyjen vaatimusten lisäksi ajoneuvotarkastajalta edellytetään vähintään puolustusvoimien BECE-ajokorttia ja määräaikaikatsastusta suorittavalta ajoneuvotarkastajalta lisäksi puolustusvoimissa myönnettyä katsastettavan ajoneuvon ajo-oikeutta.

Jos tarkastusoikeus koskee ainoastaan panssariajoneuvoa tai vuositarkastusta, edellytetään 1 ja 2 momentissa säädettyjen vaatimusten lisäksi puolustusvoimien BC-ajokorttia sekä puolustusvoimissa myönnettyä katsastettavan tai tarkastettavan ajoneuvon ajo-oikeutta.

5 §

Tarkastusoikeuksien myöntäminen

Ajoneuvotarkastusoikeuden ja vuositarkastusoikeuden myöntää hakemuksesta pääesikunta.

6 §

Tarkastusoikeuden voimassaolo

Ajoneuvotarkastusoikeus ja vuositarkastusoikeus ovat voimassa palvelusajan päättämiseen saakka.

Ajoneuvotarkastusoikeus on peruutettava, jos ajoneuvotarkastaja ei ole osallistunut tä-

män asetuksen mukaiseen täydennyskoulutukseen.

Ajoneuvotarkastusoikeus voidaan palauttaa, jos henkilö ennen seuraavaa mahdollista täydennyskoulutusta osoittaa omaavansa 2 momentissa tarkoitettussa täydennyskoulutuksessa käsitellyt tiedot ja taidot.

7 §

Puolustusvoimissa järjestettävä ajoneuvotarkastajan jatkokoulutus ja vuositarkastuskoulutus

Koulutusta ajoneuvojen katsastus- ja tarkastustoimintaa varten annetaan puolustusvoimien ajoneuvotarkastuskurssilla tarkastusoikeuden myöntäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukaisesti. Koulutuksen jaksot ja vähimmäiskestoajat ovat:

- 1) määräaikaikatsastuksen osalta 40 tuntia;
- 2) rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksen osalta 16 tuntia;
- 3) raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen osalta 21 tuntia;
- 4) puolustusvoimien VAK-hyväksynnän myöntämisen ja puolustusvoimien VAK-katsastuksen osalta 16 tuntia;
- 5) vuositarkastuksen osalta 24 tuntia.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu jakso on järjestettävä erikseen tela-alustaiselle panssariajoneuvolle ja muille ajoneuvoille.

8 §

Ajoneuvotarkastajan jatkokoulutukseen ja vuositarkastuskoulutukseen hyväksymisen edellytykset

Katsastus- ja jarrutarkastuskoulutukseen saadaan ottaa katsastajan peruskoulutuksen saanut, jolla on kokemusta raskaiden ajoneuvojen käytöstä ja kunnossapidosta vähintään yksi vuosi, tai vähintään kaksi vuotta voimassa ollut vuositarkastusoikeus.

Puolustusvoimien VAK-katsastuskoulutukseen saadaan ottaa se, jolla on kokemusta puolustusvoimien määräaikaikatsastuksista vähintään yksi vuosi.

Vuositarkastuskoulutukseen saadaan ottaa

4 §:n 2 momentissa tarkoitetun koulutuksen saanut, jolla on kokemusta ajoneuvokaluston käytöstä ja kunnossapidosta vähintään viisi vuotta.

9 §

Täydennyskoulutus

Tarkastusoikeuden myöntäjän on järjestettävä vuosittain katsastuksen, VAK-katsastuksen ja vuositarastuksen täydennyskoulutusta tarkastajien ammattitaidon ylläpitämiseksi.

10 §

Yleisen koulutuksen korvaavuus

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa (957/2013) tarkoitettu jatkokoulutus otetaan huomioon seuraavasti:

1) kevyiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutus korvaa:

a) 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun kokeusvaatimuksen; ja

b) 7 §:n 1 momentin 1 kohdan muusta kuin tela-alustaista panssariajoneuvoa koskeva koulutuksesta 10 tuntia;

2) raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutus korvaa:

a) 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun kokeusvaatimuksen; ja

b) 7 §:n 1 momentin 1 kohdan muusta kuin tela-alustaista panssariajoneuvoa koskeva koulutuksesta 25 tuntia;

3) raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen erikoiskoulutus korvaa 7 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun koulutuksen.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 7 c §:n 2 momentissa tarkoitettu VAK-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-katsastuksia suorittavan henkilön erikoiskoulutus korvaa 10 tuntia tämän asetuksen 7 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetusta koulutuksesta.

11 §

Tarkastusoikeuksien merkitseminen

Ajoneuvotarkastajan oikeudet ja vuositarastusoikeus merkitään puolustusvoimien ajo-oikeuksista pidettävään rekisteriin.

Ajoneuvotarkastajalle annetaan puolustusvoimien tunnuskuvalla varustettu kortti, josta käy ilmi myönnetty tarkastusoikeudet, haltijan nimi sekä henkilötunnus. Pääesikunta päättää kortin vaatimuksista sekä siihen sisällytettävistä muista tiedoista.

Ajoneuvotarkastajalle annettava kortti on pidettävä mukana tarkastusta suoritettaessa, minkä lisäksi ajoneuvotarkastajan on esitettävä pyydettyä puolustusvoimien henkilötodistus.

3 luku

Katsastustoiminta

12 §

Sotilasajoneuvon katsastus puolustusvoimissa

Ajoneuvotarkastaja ei saa katsastaa ajoneuvoa, jonka kunnossapidosta tai käytöstä hän on ollut vastuussa edellisen katsastuksen jälkeen. Ajoneuvotarkastaja ei saa katsastaa ajoneuvoa, jos ajoneuvon kunnossapito tai käyttö tulee hänen vastuulleen suoritettavan katsastuksen voimassaoloaikana ja hän on tietoinen tästä.

13 §

Katsastuspaikan toimitilat ja katsastuslaitteet

Katsastuspaikan tilojen tulee olla sellaiset, että katsastukset voidaan suorittaa niissä asianmukaisesti ja säästä riippumatta. Katsastuksen yhteydessä on oltava mahdollisuus suorittaa koeajo.

Katsastuspaikassa on oltava ainakin seuraavat laitteet:

1) raskaan ajoneuvon sekä pyörälustaisen erikois- tai panssariajoneuvon katsastuspaikassa:

a) jarrudynamometri sekä paineilmajarrujen tarkastuksessa tarpeelliset mittarit ja automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuva mittauslaitteisto;

b) pakokaasupäästöjen mittauslaitteet;

c) keventimellä varustettu ajoneuvonostin tai tarkastuskuilu;

d) ajovalojen suuntaukseen ja valotehon mittaukseen soveltuva jalustalla varustettu tarkastuslaite;

e) akseli- tai telimassan mittaukseen soveltuva vaaka;

f) vetoajoneuvon ja perävaunun sähköpistokkeen tarkastuslaite;

g) vetokytkimen ja -koukun tarkastusvälineet;

h) tarvittavat ajoneuvokohtaiset tarkastusvälineet;

2) muun kuin 1 kohdassa tarkoitetun ajoneuvon katsastuspaikassa mainitun kohdan b, d, f, ja h alakohdassa mainitut laitteet ja inertiajarrujärjestelmän tarkastuksessa tarvittavat välineet.

Vuositarkastuspaikassa on oltava ajoneuvon tarkastamiseksi tarvittavat laitteet.

Pääesikunta voi päättää, että erityisestä syystä katsastus tai vuositarkastus saadaan suorittaa muualla kuin edellä tarkoitetuissa katsastuspaikoissa. Edellytyksenä on, että tilat ja laitteet vastaavat suoritettavan katsastuksen ja tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa tämän asetuksen vaatimuksia.

14 §

Katsastuspaikalla säilytettävät asiakirjat

Katsastuspaikalla on säilytettävä ja ylläpidettävä katsastuksiin käytettävien katsastuslaitteiden huolto- ja tarkastuspöytäkirjat.

4 luku

Määräaikaiskatsastus

15 §

Määräaikaiskatsastusvelvollisuus ja -aika

Puolustusvoimien suorittamassa määräaikaiskatsastuksessa tarkastetaan:

- 1) erikoisajoneuvot ja niiden perävaunut;
- 2) ajoneuvo, jonka:
 - a) leveys ylittää 260 senttimetriä;
 - b) massa-arvo ylittää yleisesti sallitun massa-arvon; tai
 - c) jarruja ei voida tarkastaa jarrutestauslaitteessa ilman ajoneuvon osien purkamista;
- 3) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun

lain (211/2006) mukaisessa tehtävässä ulko- ja mailla oleva ajoneuvo;

4) sotilasajoneuvoista annetun puolustusministeriön asetuksen (180/2006) 2 §:n 1 momentin 1 ja 2 sekä 7 kohdassa tarkoitetut sotilasajoneuvot;

5) jarruin varustetut sotilasajoneuvoista annetun puolustusministeriön asetuksen 2 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitetut ajoneuvot sekä hinattavat jarruin varustetut laitteet;

6) sotilasajoneuvorekisteriin rekisteröidyt pyörillä varustetut maastoajoneuvot (*maastoajoneuvo*) ja niiden perävaunut.

Puolustusvoimien suorittaman rekisteröinti-, muutos- tai kytkentäkatsastuksen yhteydessä saadaan määräaikaiskatsastus suorittaa myös muulle kuin 1 momentissa mainitulle sotilasajoneuvorekisteriin merkitylle sotilasajoneuvolle.

Puolustusvoimien suorittamassa määräaikaiskatsastuksessa saadaan tarkastaa myös sotilasajoneuvorekisteriin merkitty N₂G ja N₃G -luokan auto (*maastokuorma-auto*), jos samassa yhteydessä suoritetaan määräaikaiskatsastus sen vetämälle sellaiselle tässä pykälässä tarkoitetulle ajoneuvolle, joka on hinattava.

Pääesikunta voi antaa poikkeustapauksessa luvan katsastaa maastokuorma-autoja puolustusvoimissa. Edellytyksenä on, että ajoneuvoja on liikenneturvallisuuden, ympäristöseikkojen tai muun vastaavan syyn vuoksi epätarkoituksenmukaista siirtää katsastustoimipaikalle katsastettaviksi.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut ajoneuvot voidaan esittää määräaikaiskatsastukseen myös ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa tarkoitetulla katsastustoimipaikalla. Katsastuksessa on tällöin esitettävä mainitun kohdan c alakohdassa tarkoitetun ajoneuvon jarrujen tarkastuksesta valvonta-asetuksen 17 §:ssä tarkoitettu todistus.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut ajoneuvot on esitettävä määräaikaiskatsastukseen ensimmäisen kerran viimeistään vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen vuosittain viimeistään käyttöönottopäivää vastaavana päivänä sekä aikaisintaan kuusi kuukautta ennen viimeistä katsastuspäivää.

16 §

Määräaikaiskatsastuksen sisältö

Panssari- ja erikoisajoneuvon määräaikaiskatsastus sisältää toimenpiteet, jotka valvonta-asetuksessa säädetään auton katsastuksesta sekä moottoripyörän ja maastoajoneuvon määräaikaiskatsastus toimenpiteet, jotka valvonta-asetuksessa säädetään nelipyörän katsastuksesta, ellei jäljempänä toisin säädetä.

Hinattavan laitteen määräaikaiskatsastus sisältää samat toimenpiteet kuin kokonaisuutensa vastaavan perävaunun katsastus.

Maastoajoneuvon perävaunusta on tarkastettava ainakin vetoaisa ja -kytkin, akselisto ja pyörät sekä valot ja heijastimet.

Määräaikaiskatsastuksessa on tarkastettava myös rekisteröimättömän hinattavan ajoneuvon osalta sotilasajoneuvojen rekisteröinnistä annetun puolustusministeriön asetuksen (743/2009) 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettujen valvontakortin tiedot.

17 §

Jarrujen tarkastus

Ajoneuvon osia on purettava jarrujen tarkastusta varten, jollei jarruja muuten voida tarkastaa jarrutestauslaitteessa. Tällöin 15 §:n 5 momentissa tarkoitettu todistus ei saa olla kuusi kuukautta vanhempi. Todistus hyväksytään myös inertiajarrujärjestelmän tarkastuksessa.

Katsastuksen suorittava ajoneuvotarkastaja voi vaatia ajoneuvon esitettäväksi jarrutarkastukseen määräämällään tavalla kuormatuna, jos siihen on erityinen syy.

18 §

Pakokaasupäästöjen tarkastus

Ottomoottorilla varustetun maastoauton ja erikoisauton pakokaasupäästöjen raja-arvo joutokäynnillä hiilimonoksidille on 4,5 prosenttia ja hiilivedylle 1 500 miljoonasosaa, jos auto on otettu käyttöön 1 päivän tammikuuta 1978 ja 31 päivän joulukuuta 1996 välisenä aikana.

Ahdetulla dieselmoottorilla varustetun

maastokuorma-auton ja erikoisauton pakokaasupäästöjen raja-arvo on 7,0 Bosch -yksikköä, jos auto on otettu käyttöön 1 päivän tammikuuta 1980 ja 31 päivän joulukuuta 1991 välisenä aikana.

Jollei vuoden 1991 jälkeen käyttöön otetun dieselkäyttöisen maastokuorma-auton ja erikoisauton valmistaja tai maahantuoja ole tyyppihyväksynnässä ilmoittanut savutuksen raja-arvoa autossa käytetyille moottorille, absorptiokertoimen raja-arvo ahdetulle moottorille on 5,0 m⁻¹.

Pakokaasupäästöjen tarkastusta ei tehdä panssari- ja erikoisajoneuvolle, maastoajoneuvolle eikä moottoripyörälle.

19 §

Ajokieltoon määrääminen määräaikaiskatsastuksessa

Edellä 18 §:n 3 momentissa tarkoitettua ajoneuvon katsotaan aiheuttavan ajoneuvolain (1090/2002) 56 §:n 1 momentissa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristölle, jos sen absorptiokerroin on yli 6,0 m⁻¹.

Ajoneuvotarkastajan määräämä ajokielto voidaan osoittaa myös muulla ajoneuvon kiinnitettävällä merkinnällä kuin tarralla.

20 §

Määräaikaiskatsastuksesta tehtävät merkinnät

Sotilasajoneuvorekisteriin rekisteröidyn ajoneuvon rekisterikorttiin tehdään valvonta-asetuksen 15 §:n 1 momentissa säädetty merkinnät määräaikaiskatsastuksesta. Rekisteröimättömästä hinattavasta ajoneuvosta koskevat merkinnät tehdään ajoneuvon valvontakorttiin.

21 §

Määräaikaiskatsastuksesta rekisteriin talletettavat tiedot

Määräaikaiskatsastuksesta on talletettava sotilasajoneuvorekisteriin hyväksymistä, hylkäämistä tai ajokieltoa koskevat tiedot.

22 §

*Katsastamattoman ajoneuvon käyttö
valmiudellisista syistä*

Pääesikunnan, puolustushaaran komentajan tai puolustusvoimien logistiikkalaitoksen johtajan päätöksellä toimeenpantavassa valmiudellisessa harjoituksessa saadaan käyttää sotilasajoneuvoa, jonka määräaikaikatsastus ei ole voimassa, jos ajoneuvo on varastoitu edellisestä määräaikaikatsastuksesta lähtien.

Käyttöönottaessa on varmistettava ajoneuvon jarrujen, ohjauksen ja valaisimien toiminta.

23 §

*Katsastamattoman ja epäkuntoisen
ajoneuvon käytön estäminen*

Ajoneuvotarkastaja voi estää sotilasajoneuvon käytön ajoneuvolain 84 §:n 1 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä käyttämällä, jos edellytykset ajoneuvon ajokieltoon määrittämiselle täyttyvät. Ajoneuvotarkastaja voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan ajoneuvon kuljettamiseksi määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Ajokielto merkitään sotilasajoneuvorekisteriin.

Ajoneuvotarkastaja voi sotilasajoneuvon käyttöä estämättä määrätä määräajan puutteellisuuksien korjaamiselle, jos puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle.

Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2015

Puolustusministeri *Carl Haglund*

24 §

Vuositarkastus

Muille kuin 15 §:ssä tarkoitetuille ja yleisen määräaikaikatsastusvelvollisuuden piirissä oleville sotilasajoneuvoille suoritetaan vuosittain tarkastus ajoneuvolain 9 §:ssä tarkoitettun liikennekelpoisuuden varmistamiseksi. Pääesikunta voi kuitenkin päättää, ettei vuositarkastusta suoriteta, jos ajoneuvon rakenteen yksinkertaisuuden vuoksi liikennekelpoisuudesta voidaan varmistua muulla tavoin.

5 luku

Voimaantulo

25 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 9 päivänä helmikuuta 2015. Sen 9 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tällä asetuksella kumotaan eräiden liikenteessä käytettävien sotilasajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annettu puolustusministeriön asetus (744/2009).

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnetty auton- ja panssaritarkastajaoikeudet ovat voimassa 6 §:ssä säädetyin ehdoin siten kuin ne on myönnetty.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa suoritettu määräaikaikatsastus tai vuositarkastus on voimassa katsastus- tai tarkastuspäätöksen mukaisesti.

Esittelijä Kosti Honkanen